

**Анализ на данните, получени от системата за бързо
предупреждение за храни и фуражи (RASFF)
за месец януари 2018 г.**

Общият брой нотификации за месец **януари 2018 г.** е **259**. Сигналите в категория храни са най-много – **226**, за фуражите – **21**, а за материалите в контакт с храни – **12** (фиг. 1).

Фиг. 1 Анализ на нотификациите по отношение на разпределението по групи:
храни, фуражи и материали в контакт с храни.

ПРЕДУПРЕДИТЕЛНИ НОТИФИКАЦИИ – **53** нотификации,
които се разпределят в следните категории:

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – **7**
нотификации: наличие на неразрешената субстанция **силденафил** в
хранителна добавка от САЩ и от Китай; наличие на неразрешените
субстанции **силденафил** и **тадалафил** в хранителна добавка от
Обединеното кралство; **хлорат** в плодова храна за кърмачета от Италия;
пирилизидинови алкалоиди в полен от Испания; наличие на новата

хранителна съставка екстракт от корен на *Rauwolfia vomitoria* в хранителна добавка от САЩ и **високи нива на цинк** в хранителна добавка с неизвестен произход.

Риба и рибни продукти – 5 нотификации: живак в замразена акула мако (*Isurus oxyrinchus*) от Испания и в замразена риба меч също от Испания; **хистамин** в сос от аншоа от Италия; **миграция на cyclo-di-BADGE** в консервирана цаца в рапично олио от Латвия и *Listeria monocytogenes* в охладена пушена херинга от Полша.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 4 нотификации: **норовирус** в живи миди от Франция (3) и **високи нива на *Escherichia coli*** в живи миди също от Франция.

Плодове и зеленчуци – 4 нотификации: **афлатоксини** в сушени смокини от Турция; **норовирус** в замразени боровинки от Франция; *Listeria monocytogenes* в замразена царевица от Унгария и **камъни** в консервиран грах от Франция.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 4 нотификации: *Salmonella enterica ser. Infantis* в замразени пилешки филенца от Ирландия; *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в замразени пилешки филета от Испания; **следи от мляко, соя, пшеница, целина и горчица** в замразен птичи (пилешки и пуешки) кебап от Германия и *Salmonella* в охладени пилешки бургери от Белгия.

Фуражни суровини – 4 нотификации: **афлатоксини** във фъстъци за храна на птици с неизвестен произход; **високи нива на семена от амброзия (*Ambrosia spp.*)** в соя от Румъния; **диоксиноподобни полихлорбифенили и недоксиноподобни полихлорбифенили** в слънчогледово кюспе от Украйна и **стъклени фрагменти** в коприва от **България**.

Зърнени и тестени изделия – 3 нотификации: **пластмасови фрагменти** в замразен хляб от Швеция; **недекларирани орехи и недостатъчно етикетирани** на шоколадова торта от Обединеното кралство и **арсен** в оризови сладки от Полша.

Материали в контакт с храни – 3 нотификации: **миграция на кадмий и олово** от комплект стъклени чаши от Китай; **миграция на първични ароматни амини** от черпак от Китай и **миграция на олово** от колба също от Китай.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 3 нотификации: *Clostridium* сулфит редуктор в говеждо месо на прах от Дания; *Salmonella* в замразена шефталия (традиционно кипърско ястие) от Кипър и хранителен взрив по подозрение (*Salmonella typhimurium*), че е придиввикана от охладени салами от Италия.

Мляко и млечни продукти – 3 нотификации: малки парчета от твърда пластмаса в охладено нарязано сирене от Дания; пластмасови фрагменти в кисело мляко от Италия и *Listeria monocytogenes* в масло от сурово мляко от Белгия.

Билки и подправки – 2 нотификации: афлатоксини в кърби от Шри Ланка и етиленов оксид в черен пипер от Индия.

Ядки, продукти от ядки и семена – 2 нотификации: афлатоксини в шамфъстък от САЩ и недеклариран фъстък в слънчогледови семки от Китай.

Супи, сосове и подправки – 2 нотификации: *Listeria monocytogenes* в замразен крем от тикви и моркови от Италия и недекларирани яйца и горчица в дресинг от Холандия.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 1 нотификация: пирилизидинови алкалоиди в билков чай от Франция.

Сладкарски изделия – 1 нотификация: *Salmonella* в халва с шамфъстък с неизвестен произход.

Яйца и яйчни продукти – 1 нотификация: *Salmonella* в белтък на прах от Дания.

Сладоледи и десерти – 1 нотификация: недеклариран лактопротеин в соеви вегански сладоледени конуси с ванилов вкус от Италия.

Други хранителни продукти/смесени – 1 нотификация: стъклени фрагменти в джинджифил в стъклени буркани от Китай.

Храни за домашни любимци – 1 нотификация: олово в храна за кучета от Швеция.

Готови ястия и закуски – 1 нотификация: недеклариран глютен в свободни от глютен шотландски яйца от Обединеното кралство.

През месец януари 2018 г. при предупредителните нотификации най-често нотифицираната страна е Франция със 7 нотификации, следвана от Китай и Италия с по 6 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НЕДОПУСНАТ ВНОС - 134 нотификации,
които се разпределят в следните категории:

Ядки, продукти от ядки и семена – 42 нотификации: афлатоксини във фъстъци от Китай (5), от Аржентина (2), от Боливия, от Бразилия, от Индия, от Египет, от САЩ, от Того, в лешници от Турция (4), от Азербайджан (3) от Грузия, в шамфъстък от САЩ (3), от Иран (2), от Турция; липса на протокол от изпитване на млечен шоколад покрит с лешници от Турция (2); липса на сертификат, на протокол от изпитване и на Общ входящ документ за шамфъстък от Иран (2); *Salmonella* в сусам от Нигерия, Судан и Индия; липса на Общ входящ документ за шамфъстък от Иран; високи нива на цианид в кайсиеви ядки от Турция; погрешен сертификат и протокол от изпитване за лешници от Азербайджан; липса на сертификат на сусам от Индия; *Salmonella enterica ser. Hato* в сусам от Судан; *Salmonella enterica ser. Reading* в сусам също от Судан; *Salmonella enterica ser. Agona* в сусам от Индия и изтекъл сертификат за сусам също от Индия.

Плодове и зеленчуци – 29 нотификации: високи нива на сулфит в кайсии от Турция (9); афлатоксини в сушени смокини от Турция (5), във фъстъци от Египет (2); охратоксин А в стафиди от Турция (2); наличие на неразрешената субстанция карбофуран в чушки от Египет (2); форметанат в чушки от Турция (2); липса на Общ входящ документ за стафиди от Иран; липса на сертификат на замразена бамя от Индия; фенвалерат и есфенвалерат в боб от Бангладеш; наличие на неразрешената субстанция монократофос в бамя от Индия; наличие на неразрешените субстанции метаамидофос и ацефат в люти чушки също от Индия; наличие на неразрешената субстанция карбарил в сушени сливи от Аржентина и ламбда-цихалотрин в нарове от Турция.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 22 нотификации: *Salmonella* в замразени пилешки гърди от Бразилия (10), в замразени пилешки месни заготовки от Бразилия (5), в замразени пилешки половини от Бразилия и в замразени пилешки филета с добавена вода от Тайланд;

Salmonella enterica ser. Heidelberg в замразени пилешки гърди от Бразилия (2); *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в замразени сурови филета от Тайланд; *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в замразени пилешки филета с добавена вода също от Тайланд и *Salmonella enterica ser. Remo* в замразени пилешки черни дробове от Бразилия.

Риба и рибни продукти – 10 нотификации: живак в замразена риба меч от Индонезия (2); **влошен температурен контрол – прекъсване на хладилната верига** на замразени скариди от Китай и на замразени филета от риба тон от Папуа Нова Гвинея; **лошо хигиенно състояние** на сардини и скумрия от Мароко; **влошен температурен контрол и съмнение за фалшификация (октоподи вместо калмари)** по отношение на замразени рибни продукти от Мавритания; **неразрешено пускане на пазара (комбиниран продукт с млечна съставка, който не е разрешен за внос в ЕС)** на замразен суши бургер от Тайланд; **неидентифицирана генно модифицирана царевица** в замразена маринована змиорка също от Тайланд; **развала и влошен температурен контрол** на риба тон от Сенегал и **развала и влошен температурен контрол – прекъсване на хладилната верига** на замразена риба тон от Папуа Нова Гвинея.

Материали в контакт с храни – 6 нотификации: миграция на първични ароматни амини от кухненски прибори (шпатула, лъжица за спагети и черпак) от Китай, от кухненски прибор също от Китай; миграция на никел и високи нива на обща миграция от машина за паста от Китай; миграция на формалдехид от меламинови декорирани чинии от Китай; липса на протокол от изпитване за хранителен клип от Китай.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 5 нотификации: шигатоксин продуцираща *Escherichia coli* в охладено говеждо месо от Уругвай (3), в замразено говеждо месо от Бразилия и от Уругвай.

Фуражни суровини – 4 нотификации: слънчогледов шрот от Украйна, заразен с плесени (2); афлатоксини във фъстъци за храна на птици от Аржентина и високи нива на *Enterobacteriaceae* в конско месо и месокостно брашно също от Аржентина.

Зърнени и тестени изделия – 2 нотификации: липса на протокол от изпитване на оризови спагети от Китай и афлатоксини в ориз от Пакистан.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 2 нотификации: наличие на неразрешената субстанция динотефуран в зелен чай от Япония (2).

Ракообразни и продукти от тях – 2 нотификации: наличие на забранената субстанция нитрофуран в замразени скариди от Индия (2).

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 2 нотификации: неразрешено облъчване на екстракт от червен ориз от Китай и неразрешен търговски оператор за капсули рибно масло от Канада.

Мазнини и масла – 2 нотификации: наличие на неразрешения оцветител Судан 4 в палмово масло от Гана (2).

Главоноги и продукти от тях – 1 нотификация: влошен температурен контрол на замразена сепия от Сенегал.

Сладкарски изделия – 1 нотификация: недеklarиран фъстък във вафлени бисквити от Русия.

Коремоноги – 1 нотификация: хлорпирифос в живи охлюви от Мароко.

Билки и подправки – 1 нотификация: липса на сертификат на червено чили от Индия.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: неразрешено влагане на оцветителите Е 122 - азорубин и Е 124 - Понсо 4R / кохинилово червено А в сок от Узбекистан.

Супи, сосове и подправки – 1 нотификация: недеklarиран и неразрешено влагане на оцветител Е 102 – тартразин в туршия от САЩ.

През месец януари 2018 г. при нотификациите за недопуснат внос най-често нотифицираната държава е Турция с 28 нотификации, следвана от Бразилия с 21 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НАСОЧВАНЕ НА ВНИМАНИЕТО – 40 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 11 нотификации: охратоксин А в сушени смокини от Турция (2); норовирус в ягоди от Испания и в черни боровинки от Италия; хлорпирифос в ябълки от Полша; високи нива на сулфит в сушени кайсии от Турция; наличие на неразрешената субстанция карбофуран в боб от Шри Ланка; наличие на неразрешената субстанция сулфит в плод също от Шри Ланка; високи нива на Е 954 - захарин и Е 210

– бензоена киселина в Маринован чесън от Тайланд; стъклени фрагменти от пресовани домати от Италия и метомил в краставици от Албания.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 5 нотификации: наличие на неразрешената субстанция йохимбин в хранителна добавка от САЩ; наличие на неразрешената нова хранителна съставка *Coriolus versicolor* в хранителна добавка от САЩ; 2,4-динитрофенол (DNP) в добавка за изгаряне на мазнини от Русия; наличие на неразрешените субстанции силденафил и тадалафил в хранителна добавка от САЩ и недекларирани сусам, соя, риба, ракообразни и мекотели в хранителни добавки от Обединеното кралство.

Риба и рибни продукти – 4 нотификации: живак в замразена риба меч от Панама; сгрешен срок на годност на охладена тропическа съомга от Франция; хистамин в охладена риба тон от Шри Ланка и наличие на забранената субстанция нитрофуран в замразена риба от Гърция.

Ядки, продукти от ядки и семена – 3 нотификации: афлатоксини в семки от диня от Турция (2) и в лешници също от Турция.

Зърнени и тестени изделия – 2 нотификации: охратоксин А в ръж от Полша и деоксиниваленол и фумонизини в царевично брашно от Сърбия.

Ракообразни и продукти от тях – 2 нотификации: *Vibrio vulnificus* в скариди от Индонезия и наличие на забранената субстанция нитрофуран в замразени скариди от Виетнам.

Фуражни суровини – 2 нотификации: наличие на ДНК от преживни животни в свинско брашно от Белгия и високи нива на *Enterobacteriaceae* в рибно брашно от Мароко.

Материали в контакт с храни – 2 нотификации: миграция на алуминий, никел, кобалт и литий от чугунен чайник от Китай и миграция на меламина от меламинава тава също от Китай.

Билки и подправки – 2 нотификации: охратоксин А в черен пипер от Индонезия и афлатоксини в червен пипер от Етиопия.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 2 нотификации: *Salmonella* в свински и телешки колбаси от Холандия и високи нива над допустимите стойности за диклазурил в коне от **България.**

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 1 нотификация: хранителен взрив под съмнение, че е придивикан от живи миди от Франция.

Мазнини и масла – 1 нотификация: бензо(а)пирен в нерафинирано сусамено масло от Украйна.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: високи нива на Е 210 - бензоена киселина и на оцветител Е 110 – Сънсет Жълто FCF и недостатъчно етикетирание (може да има неблагоприятен ефект върху активността и вниманието при деца) в безалкохолна напитка от Нигерия.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 1 нотификация: високи нива над допустимите стойности на доксициклин в охладено пиле бройлер от Унгария.

Готови ястия и закуски – 1 нотификация: *Listeria monocytogenes* в охладена юфка от Белгия.

През месец януари 2018 г. при нотификациите за насочване на вниманието най-често нотифицираната държава е Турция с 6 нотификации, следвана от САЩ и Шри Ланка с по 3 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ – 32 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Фуражни суровини – 6 нотификации: *Salmonella* в рапичен експелер от Германия; *Salmonella enterica ser. Agona* в рапично брашно също от Германия; *Salmonella enterica ser. Agama* в рапичен експелер от Италия; *Salmonella enterica ser. Tennessee* в рапично брашно от Германия; *Salmonella enterica ser. Senftenberg* в соево брашно от Италия и мораво рогче (*Claviceps purpurea*) в ръж от Латвия.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 3 нотификации: неразрешено облъчване на спирулина (вид водорасло) на таблетки от Тайван; високи нива на куркумин в хранителна добавка съдържаща куркума от Обединеното кралство и високо ниво на витамин В6 в хранителна добавка от Холандия.

Плодове и зеленчуци – 3 нотификации: миграция на минерално масло от растението (*Corchorus olitorius*) от Сирия; наличие на

неразрешената субстанция пропаргит в сушени годжи бери от Китай и развала на замразени гъби също от Китай.

Комбинирани фуражи – 2 нотификации: *Salmonella enterica* ser. *Agona* и *Salmonella enterica* ser. *Havana* в комбиниран фураж за говеда и свине от Германия и *Salmonella* в комбиниран фураж за пуйки също от Германия.

Сладкарски изделия – 2 нотификации: високи нива на оцветителите Е 124 - Понсо 4R / кохинилово червено А и Е 129 – Алура червено АС в захарна паста от Португалия и високо ниво на оцветител Е 104 – квинолиново жълто и непълно етикетирание (липса на здравно предупреждение) на лимонови сладки от Финландия.

Яйца и яйчни продукти – 2 нотификации: фипронил в яйца от Холандия и недоксиноподобни полихлорбифенили в яйца от Белгия.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 2 нотификации: *Salmonella* в охладени телешки обрезки от Полша и лошо хигиенно състояние на замразено телешко месо от Обединеното кралство.

Главоноги и продукти от тях – 1 нотификация: развала и анормална миризма на замразени пипала от калмар от Испания.

Зърнени и тестени изделия – 1 нотификация: ориз от Тайланд, заразен с ларви на насекоми.

Фуражни добавки – 1 нотификация: високи нива на олово в манганов оксид от Индия.

Риба и рибни продукти – 1 нотификация: високи нива над допустимите стойности на окситетрациклин в замразени филета от съомга от Чили.

Материали в контакт с храни – 1 нотификация: влошени органолептични характеристики (анормален вкус) на вода била в контакт със спортни пластмасови бутилки за деца от Китай.

Билки и подправки – 1 нотификация: наличие на неразрешените оцветители Оранжево II, Е 102 – татразин, Е 110 – Сънсет Жълто FCF, Е 122 – азорубин, Е 124 - Понсо 4R / кохинилово червено А и Е 129 – Алура Червено АС в чили от Испания.

Сладоледи и десерти – 1 нотификация: неразрешено влагане на оцветител Е 110 – Сънсет Жълто FCF в десерт от манго от Малайзия.

Мляко и млечни продукти – 1 нотификация: *Listeria monocytogenes*
в сирене от сурово мляко от Франция.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: високи нива на кофеин
в енергийна напитка от Швейцария.

Храни за домашни любимци – 1 нотификация: олово в пълноценна
храна за кучета от Германия.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 1 нотификация: *Salmonella*
в замразени пилешки крилца от Полша.

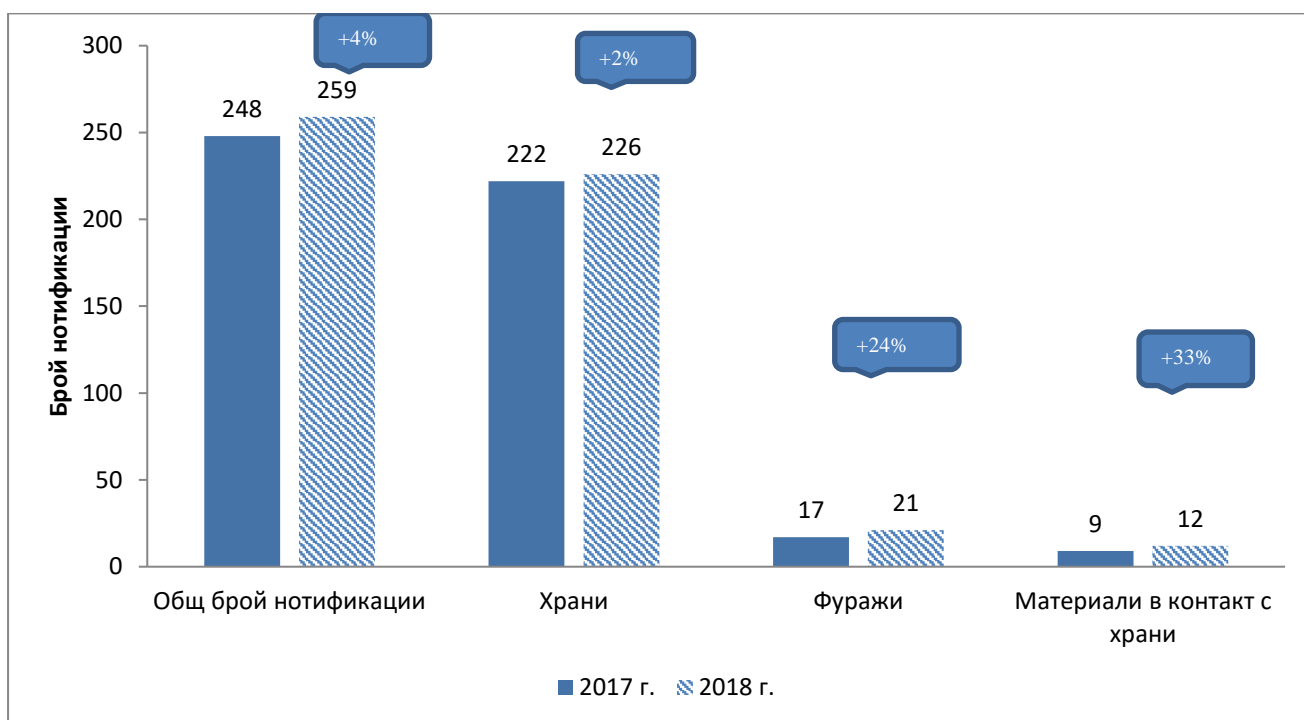
Готови ястия и закуски – 1 нотификация: *Salmonella* в охладен
картофен огретен от Холандия.

*През месец януари 2018 г., при нотификациите за проследяване
най-често нотифицираната страна е Германия с 6 нотификации,
следвани от Холандия и Китай с по 3 нотификации.*

АНАЛИЗ НА ТЕНДЕНЦИИТЕ

Направена е съпоставка на **броя** нотификации спрямо същия период през 2016 г.– общо и по групи за **м. ноември 2016 г.** и **м. ноември 2017 г.** На *фиг. 2* са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. **Запазва се тенденцията** най-много нотификации да са докладвани в групата на храните. **Повишение** се наблюдава при всички категории нотификации както следва: при общия брой нотификации с 4%, при храните с 2%, при фуражите с 24% и при материалите в контакт с храни с 33%.

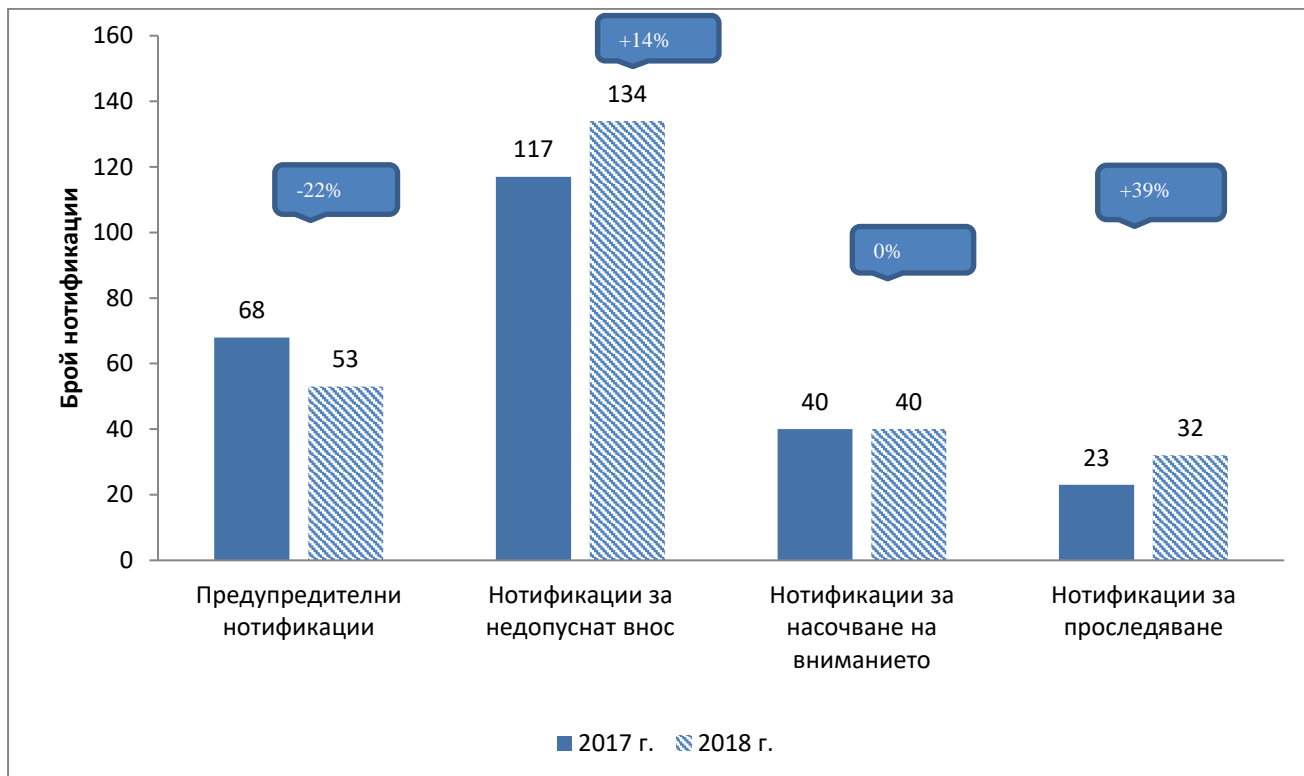
За месец януари 2018 г. се наблюдава тенденция на повишение при всички категории нотификации.

Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. януари 2017 г. и м. януари 2018 г.

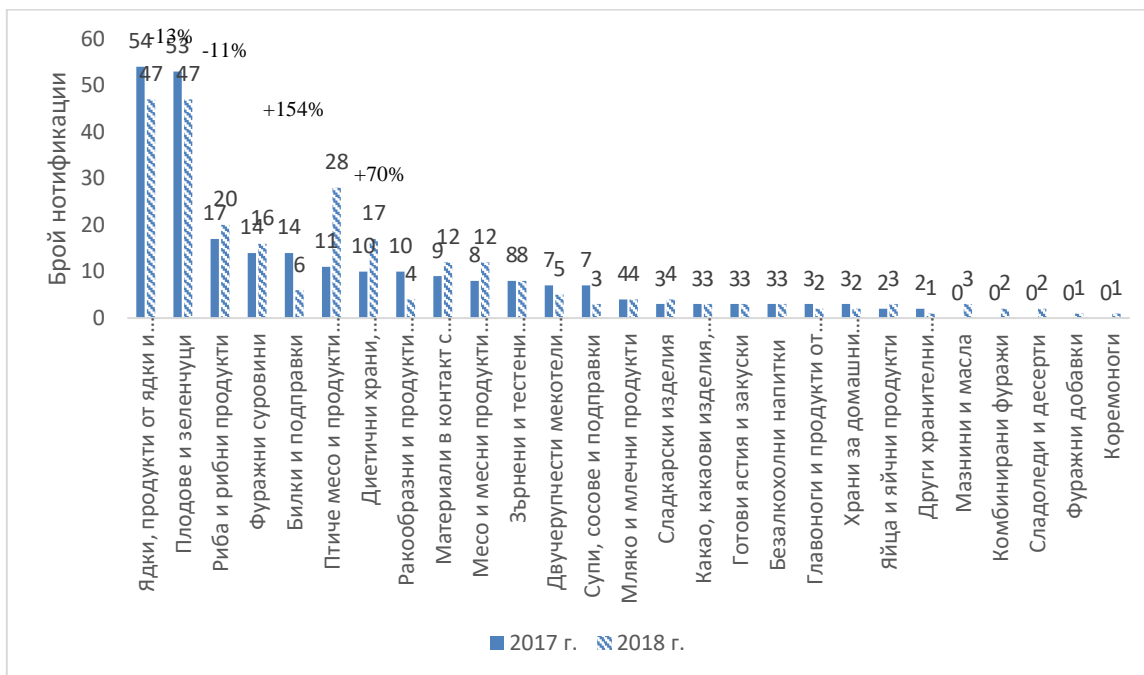
На *фиг. 3* е представено разпределението на нотификациите по **вид**. Най-висок брой и за двата разглеждани периода са нотификациите за недопуснат внос спрямо останалите видове нотификации. **Повишение** се наблюдава при нотификациите за недопуснат внос с 14% и при нотификациите за проследяване с 39%. **Понижение** се наблюдава при предупредителните нотификации с 22%. При нотификациите за насочване на вниманието няма промяна в броя нотификации.

За месец януари 2018 г. се наблюдава тенденция на повишение при нотификациите за недопуснат внос и при нотификациите за проследяване. Понижение има при предупредителните нотификации. При нотификациите за насочване на вниманието няма промяна в броя нотификации.

Фиг. 3. Разпределение на броя нотификации по вид

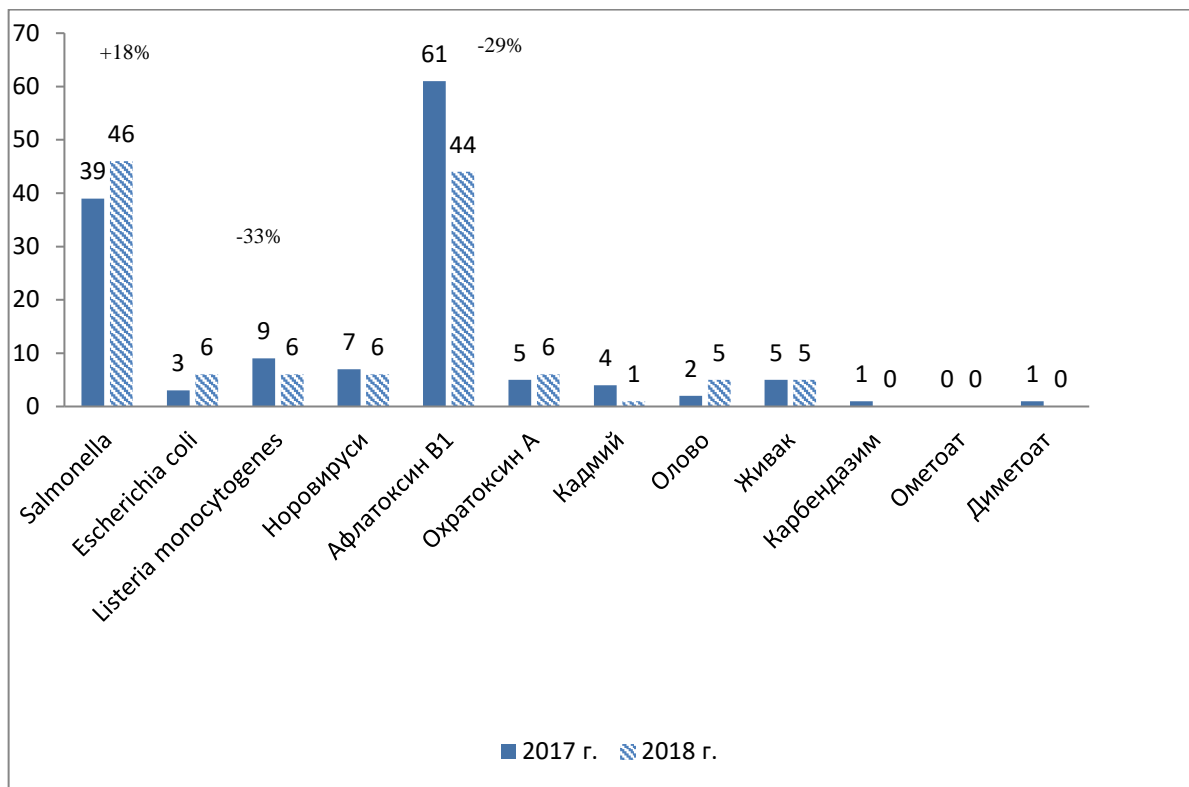
На *фиг. 4* са съпоставени данните за месец **януари 2017 г.** и **януари 2018 г.** според **категориите** продукти. Понижение се наблюдава при „Ядки, продукти от ядки и семена“ с 13% и при „Плодове и зеленчуци“ с 11%. Повишение се наблюдава при „Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни“ със 70% и при „Птиче месо и продукти от птиче месо“ със 154%.

Фиг. 4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

След съпоставка на данните за месеците януари 2017 г. и януари 2018 г., може да се направи извод, има две тенденции. Тенденция на понижение при ядките, продуктите от ядки и семена и при плодовете и зеленчуците и тенденция на повишение при диетичните храни, хранителните добавки и обогатени храни и при птичето месо и продукти от птиче месо.

На *фиг. 5* са показани някои от основните **причини** за нотифициране на храните и фуражите за месец **януари 2017** и **януари 2018** г. При патогенните микроорганизми се наблюдава както **повишение** така и **понижение** като при *Salmonella* се наблюдава **повишение** с 18%, докато при *Listeria monocytogenes* се наблюдава **понижение** с 33%. При микотоксините се наблюдава **понижение** като при афлатоксин В1 достига 29%. Тежките метали и пестицидите запазват **ниски нива**.

Фиг. 5 Разпределение на броя нотификации по причини

От обобщените данни за месеците януари 2017 г. и януари 2018 г. може да се направи извод, че има тенденция на понижение при патогенните микроорганизми с изключение на Salmonella и при микотоксините. Тежките метали и пестицидите запазват ниски нива.

Приложение

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи:

Регламент (ЕО) No 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание:

Регламент (ЕС) No 16/2011 на Комисията от 10 януари 2011 година за установяване на мерки за прилагане за системата за бързо предупреждение за храни и фуражи.

3. Видове нотификации:

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопускат внос – касае пратки с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, за здравето на животните или за околната среда.

3.3. Нотификации за проследяване – не изискват бърза реакция.

3.4. Нотификации за насочване на вниманието – предоставят информация за контролните органи.

Горепосочената информация ще бъде публикувана на електронната страница на ЦОРХВ <http://corhv.government.bg/>

Изготвил:

Д-р Бранимир Канакидис -

младши експерт

Дирекция „Комуникация на риска, обучение и Контактен център“

19.02.2018 г.